

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
4758-08

meddelad i Stockholm den 2 mars 2009

KLAGANDE

Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 24 juni 2008 i mål nr 2265-08, se bilaga

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten undanröjer kammarrättens dom och Helsingborgs lasarets beslut och visar målet åter till Helsingborgs lasarett för ny prövning.

YRKANDE M.M.

Kammarkollegiet yrkar att kammarrättens beslut upphävs och att samtliga läkar- och kuratorsjournaler som förts vid Helsingborgs lasarett under perioden den 25 juli – den 17 augusti 2007 avseende AA lämnas ut. Kammarkollegiet anför bl.a. följande. Det som betecknas som ett kamrat- eller vänskapsförhållande kan självklart vara av den karaktären att ett närståendeförhållande föreligger. För att konstatera detta krävs dock en närmare beskrivning i det enskilda fallet. Enbart att ett förhållande omnämns på detta sätt, exempelvis ”god vän”, räcker enligt kollegiets uppfattning inte för att nå upp till kriteriet närstående i sekretesslagens mening. Det finns inte någon utredning om vänskapsförhållandet mellan AA och

Dok.Id 67182

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

Mål nr
4758-08

BB. En sådan utredning kan belysa varaktighet, intensitet, former, ömsesidighet etc. i relationen. Även det förhållandet att någon satts in som universell testamentstagare eller legatarie kan tyda på att det föreligger ett närstående i sekretesslagens mening. Det behöver dock inte vara fallet. Även här krävs en närmare utredning om omständigheterna, och detta är särskilt påkallat om det kan finnas anledning att ifrågasätta om testamentet verkligen är ett uttryck för testators yttersta vilja. I förevarande fall finns sådan anledning. Testator hade en familj i form av en sambo och hans dotter. – En anteckning i en patientjournal är endast en åtgärd av administrativ karaktär och säger inget om relationen mellan patienten och den som antecknas som kontaktperson. Det är inte arvsrättsliga eller andra rättsliga överväganden som ligger bakom personvalet när en sådan anteckning görs utan rent praktiska. För att en anteckning i patientjournal ska få rättslig effekt bör detta särskilt klargöras vid anteckningstillfället, exempelvis genom att patienten direkt förklarar att sekretesskyddad uppgift får lämnas ut till kontaktpersonen. Något sådant finns inte såvitt framgår av målet.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 7 kap. 1 c § första stycket sekretesslagen (1980:100) gäller, med här icke aktuella undantag, sekretess inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilda hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men.

Frågan i målet är om en väninna till den i målet avlidna personen är att anse som sådan närstående som avses i den nämnda bestämmelsen. Någon definition av begreppet ”närstående” finns inte i sekretesslagen. I motiven till bestämmelsen uttalades att någon definition knappast kunde ges, eftersom uppfattningen om vad som förstås med detta begrepp skiftar från tid till annan. Faktiskt släktskap ansågs dock inte behöva föreligga. Skulle det t.ex. bedömas vara till men för en person att uppgift om den med vilken han sammanbor lämnas ut, borde uppgiften enligt departementschefen vara sekretesskyddad (prop. 1979/80:2 Del A s. 168).

Vem som ska anses som närstående kan enligt Regeringsrättens mening inte anges generellt, utan utrymme måste finnas för olika bedömningar i de enskilda fallen. Naturligt är att familjemedlemmar inklusive sambor omfattas av begreppet men också andra nära släktingar t.ex. syskon och föräldrar. I övrigt får göras en bedömning i det enskilda fallet med utgångspunkt i hur nära relationen är eller varit. En s.k. särbo t.ex. torde ofta kunna omfattas men också en annan person med vilken den enskilde har täta kontakter och som biträder i personliga angelägenheter i större utsträckning än vad som gäller för andra personer i hans eller hennes närhet. Enbart det förhållandet att en person är testamentstagare innebär inte att

Mål nr
4758-08

denne kan anses vara närstående och inte heller att någon antecknats som närstående i en patientjournal.

Det har enligt Regeringsrättens mening inte kommit fram att AA och BB hade en så nära relation att BB ska anses som närstående i den mening som avses i 7 kap. 1 c § sekretesslagen. Den aktuella begäran om att få ta del av journalerna borde därför inte ha avslagits på den grunden att BB i egenskap av närstående skulle kunna lida men av att handlingarna lämnas ut. Helsingborgs lasarets beslut och kammarrättens dom ska därför undanröjas och målet visas åter till Helsingborgs lasarett för förnyad prövning av om de aktuella handlingarna – med beaktande av vad Regeringsrätten anfört – kan lämnas ut.

Sten Heckscher

Marianne Eliason

Carina Stävberg

Peter Kindlund

Kristina Ståhl

Ingela Hofvander
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. I
Föredraget 2009-02-04